

Οργάνωση

Πώς να δομήσετε αθλητικούς συλλόγους, ώστε να είναι οικολογικοί

Οδηγίες και πολιτικές

Η ΕΕ είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη πολιτικής και την προώθηση της συνεργασίας και των πρωτοβουλιών για τη στήριξη του αθλητισμού σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είχε επίσημη πολιτική για τον αθλητισμό μέχρι την έγκριση της Συνθήκης της Λισαβόνας το 2009. Μέχρι το ορόσημο αυτό άλλες πολιτικές της ΕΕ είχαν αντίκτυπο στον αθλητισμό. Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (ΔΕΚ), η απόφαση Bosman (1995), που εκτείνεται από το Walrave (1974) και η απόφαση Meca-Medina (2006) διαμόρφωσαν την επιρροή της ΕΕ στον αθλητισμό. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση σύμφωνα με την οποία ο αθλητισμός, όποτε αποτελεί οικονομική δραστηριότητα, πρέπει να συμμορφώνεται με το δίκαιο της ΕΕ.

Η Λευκή Βίβλος για τον αθλητισμό έθεσε τις βάσεις για την ανάπτυξη της αθλητικής πολιτικής της ΕΕ, ενώ το 2009 τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη της Λισαβόνας και το Συμβούλιο Υπουργών ενέκρινε τρία σχέδια εργασίας της ΕΕ για τον αθλητισμό (2011-2014, 2014-2017 και 2017-2020).

Στο ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με το σχέδιο εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό (1 Ιανουαρίου 2021-30 Ιουνίου 2024) 2020/C 419/01⁴ ένας από τους κατευθυντήριους στόχους είναι:

«Αύξηση της συμμετοχής στον αθλητισμό και τη σωματική δραστηριότητα που ενισχύει την υγεία, προκειμένου να προωθηθεί ένας ενεργός και φιλικός προς το περιβάλλον τρόπος ζωής, η κοινωνική συνοχή και η ενεργός πολιτότητα».

Ένας από τους τομείς προτεραιότητας: «Κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις του αθλητισμού» περιλαμβάνει τον «**Πράσινο Αθλητισμό**» με στόχους την:

- Εκπαίδευση για βιώσιμο αθλητισμό,
- Φιλική προς το περιβάλλον αθλητική πρακτική, εγκαταστάσεις και εκδηλώσεις
- Εξέλιξη του αθλητισμού και της πρακτικής του υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής.

Το 2001, η ΕΕ εξέδωσε κανονισμό που επιτρέπει τόσο σε δημόσιους όσο και σε ιδιωτικούς οργανισμούς να εφαρμόζουν το Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου ([EMAS](#)).

Το 2000, η ΕΕ εξέδωσε κανονισμό για ένα αναθεωρημένο κοινοτικό [Σύστημα Απονομής Οικολογικού Σήματος](#). Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης ένα μη δεσμευτικό εγχειρίδιο για τις περιβαλλοντικές δημόσιες συμβάσεις ("[Αγοράζοντας οικολογικά!](#)"). Το έγγραφο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις τοπικές αρχές που σχεδιάζουν να αναθέσουν συμβάσεις για την κατασκευή ή την ανακαίνιση αθλητικών εγκαταστάσεων.

⁴ Resolution Of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council on the European Union Work Plan for Sport [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204(01)) Επίσκεψη: 07.06.2023.

Στις περιπτώσεις που απαιτούνται σχέδια ή έργα, π.χ. έργα αστικής ανάπτυξης, όπως η κατασκευή υποδομών για τη διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων, οι αρμόδιες αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να εφαρμόζουν την [οδηγία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων](#) και την [οδηγία για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση](#)⁵.

Η «Πράσινη Συμφωνία» της ΕΕ και ο μηχανισμός δίκαιης μετάβασης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας υπογραμμίζουν την ανάγκη για βιώσιμες πρακτικές σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του αθλητισμού. Ο τομέας του αθλητισμού μπορεί επίσης να επωφεληθεί από τα μέτρα πολιτικής στο πλαίσιο της διευκόλυνσης ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF) και άλλων προγραμμάτων όπως το Erasmus+.

Η ΕΕ προωθεί την ιδέα της βελτίωσης της γενικής ευημερίας, της υπέρβασης κοινωνικών προβλημάτων (π.χ. ρατσισμός, κοινωνικός αποκλεισμός, ανισότητα των φύλων κ.λπ.) και των οικονομικών οφελών μέσω του αθλητισμού. Η αθλητική πολιτική διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ σε τρεις πτυχές:

- ο κοινωνικός ρόλος του αθλητισμού,
- η οικονομική του διάσταση,
- το πολιτικό και νομικό πλαίσιο του αθλητικού τομέα.

Οι στόχοι αυτοί εγκρίθηκαν στις πρώτες ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες για τον αθλητισμό: τη Λευκή Βίβλο για τον αθλητισμό και το σχέδιο δράσης Πιερ ντε Κουμπερτέν, που εκπονήθηκαν το 2007.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις οδηγίες και τις πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ, με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτές της Ιταλίας, της Σλοβενίας, της Κύπρου, της Ελλάδας, της Ισλανδίας και του Βελγίου, μεταβείτε στην ενότητα [Πακέτο κατάρτισης για τον αθλητισμό και το περιβάλλον - Ενότητα3](#).

Παραδείγματα διεθνών αθλητικών πρωτοβουλιών και ενδιαφερομένων

- UNESCO - [International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport](#)
- Ηνωμένα Έθνη- [Sports for Climate Action Framework](#)
- [Olympic Charter](#)
- [Youth Ideas Labs 2022](#)
- [SHARE - Green transition and sport at all levels](#)
- [European Olympic Committees](#) – Το ΕΟΕ είναι ο οργανισμός ομπρέλα των 50 ευρωπαϊκών ΕΟΕ που δεσμεύονται να διαδώσουν τις Ολυμπιακές αξίες και να εμπνεύσουν τον αθλητικό τρόπο ζωής.
- [ENGSO](#) (Ευρωπαϊκός Μη Κυβερνητικός Αθλητικός Οργανισμός)
- [International Sport Organization](#)
- [Olympic Movement's Agenda 2020](#)
- [Green Sports Alliance](#)

⁵ Commission of European Communities; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52007SC0935&from=FR> Επίσκεψη: 07.06.2023.

- [Sport and Sustainability International](#)
- [World Sailing Sustainability Agenda 2030](#)
- [FIFA's Sustainability Strategy](#)

Ενδιαφερόμενα μέρη

Σήμερα, δεν είναι πλέον δυνατόν να αντιμετωπίσουμε μόνοι μας τις σημερινές περιβαλλοντικές προκλήσεις. Απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της Ατζέντας 2030: οι αθλητικές ενώσεις και οι σύλλογοι πρέπει να συνεργαστούν με οργανισμούς, εταιρείες, ιδρύματα, ενώσεις και ολόκληρη την κοινότητα για την επίτευξη ενός ευρύτερου στόχου σεβασμού και προστασίας του περιβάλλοντος και δημιουργίας αντίκτυπου.

Οργανισμοί

Η δέσμευση των ενδιαφερόμενων μερών είναι μια διαδικασία που χρησιμοποιείται από κάθε οργανισμό για την επίτευξη ενός κοινού αποτελέσματος. Η εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών επιτρέπει επίσης σε έναν οργανισμό να εντοπίσει και να κατανοήσει καλύτερα τις ανησυχίες και τις προσδοκίες τους για τη βιωσιμότητα και να ανταποκριθεί στις δράσεις και τις αποφάσεις τους.

Η διαδικασία χωρίζεται σε 4 φάσεις:

1. Η πρώτη φάση αφορά τον ορισμό, τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση των σημαντικών ενδιαφερομένων μερών, δηλαδή των κοινωνικών φορέων που ανήκουν σε διάφορες οργανώσεις στην περιοχή, τον καθορισμό κατάλληλων δεικτών και την ανταλλαγή μέσω ακρόασης της αθλητικής διοίκησης, της ομάδας γονέων και άλλων δικτυωμένων οργανώσεων.
2. Η δεύτερη φάση συνίσταται στον σχεδιασμό, δηλαδή στην εκπόνηση των κατάλληλων στρατηγικών και στην επιλογή των κατάλληλων εργαλείων, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς πόρους. Σε αυτό το στάδιο, είναι χρήσιμο να προβλεφθούν οι πιθανοί κίνδυνοι που σχετίζονται με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών στην επιχειρησιακή φάση, υπενθυμίζοντας ότι η διαδικασία δεν είναι ποτέ στατική αλλά δυναμική.
3. Η τρίτη φάση περιλαμβάνει την ανάπτυξη ενός λεπτομερούς σχεδίου για τη λειτουργική διαχείριση της συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών. Για τη φάση αυτή προβλέπονται τρία επίπεδα εμπλοκής: παρακολούθηση, ενημέρωση, συνεργασία με βάση τον βαθμό συμμετοχής των ενδιαφερομένων (από παθητικό σε ενεργό).
 - A. Παρακολούθηση των κοινωνικών αναγκών και απαιτήσεων των οργανισμών και του αθλητικού κόσμου, μέσω ψηφιακών εργαλείων,
 - B. Διαβούλευση και ενημέρωση των πιο σημαντικών ενδιαφερομένων μερών, μέσω εκθέσεων και εκδηλώσεων που θα διαφημίζονται μέσω των κοινωνικών δικτύων,
 - Γ. Συμμετοχή και συνεργασία για την υλοποίηση κοινών σχεδίων σε θέματα αθλητισμού σε αρμονία με το περιβάλλον και άλλες πιθανές χρήσιμες πρωτοβουλίες για εργασίες διασύνδεσης,

4. Η τέταρτη και τελευταία φάση συνίσταται στον αναστοχασμό των πρωτοβουλιών και στην αξιολόγηση των διδαγμάτων με σκοπό την τελειοποίηση και τη βελτίωσή τους για χρήση σε επόμενες διαδικασίες δέσμευσης των ενδιαφερόμενων μερών.

Τοπική Κοινότητα

Μια κοινότητα είναι μια ομάδα ανθρώπων που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά ή ενδιαφέροντα, όχι μόνο ένα τμήμα εδάφους, γης ή πόλης. Παραδείγματα τοπικής κοινότητας είναι:

- Το σχολείο με τις οικογένειες,
- Πανεπιστημιούπολη,
- Αθλητικοί σύλλογοι με οικογένειες,
- Ομάδες εθελοντών,
- Κληρικές κοινότητες.

Μια κοινότητα μπορεί να οριστεί με βάση το κοινό ενδιαφέρον, τη γεωγραφική θέση, την ηλικία, το επάγγελμα, τη συγγένεια ή άλλους κοινούς δεσμούς, στην περίπτωσή μας την αποστολή για το περιβάλλον και το ενδιαφέρον για τον αθλητισμό.

Οι κοινότητες περιλαμβάνουν επίσης τις τοπικές αρχές, δηλαδή τους πολίτες (ή συγκεκριμένες ενώσεις, οργανώσεις) που έχουν ρόλο στη λήψη αποφάσεων και στην άσκηση επιρροής σε ευρύτερο επίπεδο.

Για τον λόγο αυτό, η ενίσχυση του ρόλου κάθε τμήματος της τοπικής κοινότητας μπορεί να είναι θεμελιώδης, για να ενταχθεί σε ένα σύστημα περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δικών της πρωτοβουλιών, ως αθλητικός οργανισμός.

Για να μπορέσει όμως να διαδραματίσει πλήρως αυτό τον ρόλο, είναι απαραίτητο κάθε φορέας στις τοπικές κοινότητες να είναι σε θέση να αναπτύξει δίκτυα και να εμπλέξει την τοπική κοινότητα:

Βήμα 1: Εμπλοκή της κοινότητας.

Η συμμετοχή της κοινότητας είναι μια δυναμική και σύνθετη διαδικασία που συχνά συνδέεται με διάφορες έννοιες όπως «συμμετοχή της κοινότητας», «κινητοποίηση», «ενδυνάμωση».

Βήμα 2: Δημιουργία νέων δικτύων (ή ενίσχυση υφιστάμενων).

Η δικτύωση απαιτεί συμμετοχή σε όλα τα στάδια, ιδίως στον καθορισμό των στόχων και στον προγραμματισμό των παρεμβάσεων. Η διαδικασία της δικτύωσης είναι πάντα διμερής: συν-συμμετοχή (όπως εμείς, στις εκδηλώσεις που διοργανώνει κάθε μέρος) και συν-σχεδιασμός, για νέες πρωτοβουλίες ή στρατηγικές.

Ο συν-σχεδιασμός δεν είναι εύκολος, αφού απαιτεί εμπειρία, αλλά είναι μία από τις προκλήσεις, για να κάνουμε όλους τους πρωταγωνιστές να αισθανθούν μέρος του δικτύου.

Η προοπτική είναι επομένως η συνεργασία μεταξύ θεσμικών οργάνων, τοπικών αρχών, περιβαλλοντικών οργανώσεων, οικογενειών, σχολείων, πολιτών, πολιτικών και θρησκευτικών ενώσεων, που να:

- δημιουργούν συμμαχίες
- συνεργάζονται
- συμμετέχουν
- προγραμματίζονται μαζί
- μοιράζονται ιδέες.

Είναι σημαντική η συνεργασία με αθλητικούς συλλόγους ή οργανισμούς για τη διεξαγωγή πράσινων πρωτοβουλιών ή εκδηλώσεων, αλλά κυρίως για την ανάπτυξη κατευθύνσεων και στρατηγικών για τη δημιουργία περιβαλλοντικού και βιώσιμου αντίκτυπου.

Συμβουλές για αθλητικές οργανώσεις:

Βήμα 1. Ακολουθήστε τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε περιβαλλοντικά θέματα.

Βήμα 2. Πηγαίνετε σε εκδηλώσεις, πρωτοβουλίες που διοργανώνονται από αυτούς.

Βήμα 3. Προσκαλέστε σχετικούς πολίτες ή ενώσεις κατά τη διάρκεια των πρωτοβουλιών σας.

Βήμα 4. Ξεκινήστε μια συνεργασία: θέστε τις βάσεις για συμμαχίες.

Βήμα 5. Να είστε επίμονοι.

Εταίροι υποστήριξης

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, οι ενώσεις και οι οργανώσεις που είναι ευαισθητοποιημένες σε θέματα σεβασμού και προστασίας του περιβάλλοντος μπορούν να συνάψουν συμμαχίες στην επικράτεια και να προτείνουν συνέργειες, για να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης στις τοπικές αρχές και στα ιδιωτικά ιδρύματα που υποστηρίζουν πρωτοβουλίες υπέρ του αθλητισμού και του περιβάλλοντος.

Στην Ευρώπη υπάρχουν πολλά προγράμματα, που επιτρέπουν τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων σχετικά με το περιβάλλον και την οικολογική μετάβαση, τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια χρήσιμη στρατηγική για τη μεταμόρφωση της δικής σας αθλητικής οργάνωσης υπό το πρίσμα των πιο πράσινων διευθύνσεων.

Η αναζήτηση κεφαλαίων, επιπλέον, μπορεί να αφορά μια σχέση με χορηγούς, δηλαδή ιδιώτες (συνήθως εταιρείες) που υποστηρίζουν οικονομικά εκδηλώσεις, ιδέες, εργαστήρια για περιβαλλοντικά και αθλητικά θέματα.

Μια ιδέα θα μπορούσε να είναι η ενίσχυση των επαφών με κάποια εξέχουσα εθνική, περιφερειακή ή τοπική ένωση (όπως η UICN, η Greenpeace, το WWF κ.ο.κ.) για να λάβετε υποστήριξη, να μοιραστείτε ιδέες για κοινές πρωτοβουλίες ή προσωπικές εκδηλώσεις που σχεδιάζονται από τη δική σας αθλητική ένωση, προκειμένου να ξεκινήσετε την αλλαγή και να δημιουργήσετε νέες πρωτοβουλίες πιο φιλικές προς το περιβάλλον.

Θυμηθείτε: η δικτύωση και η εταιρική σχέση είναι απαραίτητες για τα χρηματοδοτούμενα έργα!

**Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις. [Αριθμός έργου: 101050262]

Κίνητρα και παροχές

Η πράσινη πολιτική είναι μια πορεία που απαιτεί διαφορετικές προσπάθειες ανάλογα με τον αθλητικό σύλλογο. Για έναν μικρό σύλλογο που συχνά δεν διαθέτει πολλούς πόρους, το να γίνει πιο οικολογικός σημαίνει να αναθεωρήσει τα πάντα. Μπορεί να είναι αρκετά δαπανηρό οικονομικά, και το επιχείρημα ότι το κόστος του «να το κάνεις σωστά» δεν ισχύει λόγω έλλειψης πόρων. Γι' αυτό είναι καλό να εξετάσουμε τι κερδίζουμε με το να γίνουμε πράσινοι, πέρα από το να είμαστε πιο φιλικόι προς το περιβάλλον. Τα οφέλη του να γίνεις πράσινος είναι πολλά και μπορεί να είναι και οικονομικά. Υπάρχουν πολλά διεθνή και τοπικά κίνητρα, για να γίνει κανείς πράσινος. Παρακάτω, θα εξετάσουμε διεθνή, εθνικά και τοπικά κίνητρα.

Διεθνή

[Ο ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή](#) ξεκίνησε μια πρωτοβουλία με τίτλο «Αθλητισμός για την κλιματική δράση», η οποία αποσκοπεί στην υποστήριξη και καθοδήγηση των αθλητικών φορέων για την επίτευξη των παγκόσμιων στόχων για την κλιματική αλλαγή. Αυτό δίνει στους αθλητικούς οργανισμούς την ευκαιρία να γίνουν ηγέτες στο παγκόσμιο πράσινο κίνημα και να ενωθούν μαζί με τις κοινότητές τους, ώστε να αποτελέσουν παράδειγμα για τις μελλοντικές γενιές. Τα Ηνωμένα Έθνη ζητούν από τους οργανισμούς να δεσμευτούν, αλλά δεν προσφέρουν κανένα οικονομικό όφελος για την υιοθέτηση μιας πράσινης προσέγγισης. Ωστόσο, αυτό αποτελεί ευκαιρία για δημόσιες σχέσεις και μπορεί να τραβήξει την προσοχή στους αθλητικούς οργανισμούς. Εάν προσεγγιστεί με τον σωστό τρόπο, μπορεί να αποτελέσει μια ευκαιρία να κερδίσει τόσο τους εγχώριους όσο και τους διεθνείς φιλάθλους, γεγονός που μπορεί να δημιουργήσει μακροπρόθεσμα έσοδα, καθώς και ένα δίκτυο συλλόγων που μοιράζονται τα ιδεώδη της οικολογίας και ίσως βοηθήσει μακροπρόθεσμα να έχουν στενή σχέση με τον σύλλογο.

Όταν δεσμεύεστε να γίνετε πράσινοι, γίνεστε παράδειγμα για τους άλλους, τόσο για τους ανθρώπους όσο και για τους οργανισμούς. Η βιωσιμότητα δεν είναι ένα εθνικό ή τοπικό πρόβλημα, είναι ένα διεθνές πρόβλημα και οι άνθρωποι το συνειδητοποιούν καθημερινά όλο και περισσότερο. Η αλλαγή σας μπορεί να σας ευθυγραμμίσει με μια μεγαλύτερη ομάδα-στόχο.

Εθνικά

Η βοήθεια που είναι διαθέσιμη για την οικολογική αλλαγή διαφέρει αρκετά από χώρα σε χώρα. Ο μεγαλύτερος αντίκτυπος σε εθνικό επίπεδο είναι, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, αυτό για το οποίο αποτελείτε πρότυπο. Εξαρτάται από το πόσο μεγάλος είναι ο οργανισμός. Ωστόσο, αυτό μπορεί να αναδείξει τον οργανισμό σας.

Τοπικά

Σε τοπικό επίπεδο, οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες για να δημιουργήσουν θετικό αντίκτυπο στην κοινότητα. Αναγνωρίζοντας ότι οι τοπικές κοινότητες διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο και ότι οι αλλαγές στη νοοτροπία εντός του οργανισμού μπορούν να προωθήσουν ένα βιώσιμο περιβάλλον, οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να δρομολογήσουν μετασχηματιστικές αλλαγές που υπερβαίνουν τον ίδιο τον σύλλογο.

Οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να γίνουν φορείς θετικής αλλαγής στην τοπική κοινωνία. Μια αλλαγή στη νοοτροπία και τη στάση εντός του οργανισμού μπορεί να δημιουργήσει ένα

GREEN LEAGUE
Sport Alliance for the Environment

www.green-league.eu

πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, μεταμορφώνοντας την κουλτούρα του αθλητικού οργανισμού και επηρεάζοντας θετικά ολόκληρη την κοινότητα. Μέσω συμπεριληπτικών προγραμμάτων, προσπαθειών προβολής και συνεργασιών, οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να συμβάλουν ενεργά στη βελτίωση της τοπικής κοινότητας και να εμπνεύσουν άλλους οργανισμούς να αγκαλιάσουν παρόμοιες αλλαγές.

